

Estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels infants i joves emigrats sols



Generalitat de Catalunya
Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies

Missió

Crear eines i condicions

Per acollir i incloure en la societat, i apoderar els infants i joves emigrats sols, perquè puguin decidir en llibertat el seu projecte vital, des d'una perspectiva comunitària.

Visió

Construir una societat inclusiva

Que valora la diversitat i que promou la interacció, per tal de generar un sentit de pertinença que permeti l'exercici de la plena ciutadania dels infants i joves emigrats sols.

Principis rectors

- Incorporar l'equitat social i equilibri territorial
- Sostenibilitat dels projectes
- Garantir els drets humans i, particularment, els dels infants
- Posar al centre de l'acció l'infant/ Incorporar el punt de vista del propi infant
- Assegurar l'ètica en cada una de les actuacions
- Garantir els estàndards de qualitat definits internacionalment
- Incorporar la Intervenció integral (transversalitat)
- Buscar l'eficiència social en tota acció
- Treballar per la igualtat d'oportunitats
- Perspectiva de gènere
- Governança compartida
- Reforçar el sistema públic de serveis socials
- Professionalitat
- Incorporar l'avaluació permanent
- Fomentar dinàmiques d'interacció entre les persones

Valors compartits

- Respecte a la diversitat
- Participació
- Flexibilitat
- Llibertat (autonomia)
- Transparència
- Treball en equip
- Ètica
- Solidaritat
- Compromís
- Benestar
- Interacció
- Emancipació
- Proximitat

Línies estratègiques



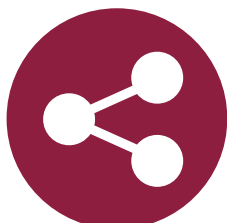
LÍNIA 1. Una estratègia pensada en els drets d'infants i joves a l'acollida

Atenció immediata i acollida dins del sistema de protecció.



LÍNIA 2. El repte d'aconseguir drets de ciutadania

Emancipació i acompanyament a majors de 18 anys.



LÍNIA 3. La clau de volta: foment de la governança compartida

Coordinació, participació i treball en xarxa.



LÍNIA 4. La millora del sistema d'atenció social com a punt de partida

Planificació, innovació, eficiència i sostenibilitat.



LÍNIA 5. Els i les joves emigrats sols: una oportunitat de país

Sensibilització i canvi de mirada en positiu.

LE.1



Una estratègia pensada per als drets d'infants i joves a l'acollida

Els objectius generals

- Garantir els drets d'infants, adolescents i joves en tota actuació
- Incorporar la perspectiva de gènere en tota actuació
- Millorar la primera atenció a infants i joves emigrats sols en l'arribada a Catalunya
- Donar importància al projecte vital propi de cada noi/a en el disseny de l'itinerari del procés d'acollida

Les actuacions principals

- Elaboració d'un Full informatiu sobre drets i deures, a l'arribada dels infants i joves emigrats sols als centres
- Establiment de canals de comunicació perquè la DGAIA ofereixi assessorament específic sobre els drets i els deures dels infants i joves emigrats sols
- Col·laboració amb els diversos serveis i xarxes d'informació d'estrangeria
- Formació integral sobre estrangeria
- Conveni amb entitats de refugiats en xarxa en matèria de protecció internacional
- Formació en polítiques de gènere als diversos agents implicats en contacte amb els i les adolescents i joves emigrats sols
- Formació en detecció de casos de tracta, explotació sexual i prostitució forçosa a tots els agents implicats
- Formació i acompanyament dels equips nous
- Creació d'un Recurs d'emergència per a noies
- Ampliació dels recursos específics residencials per a nenes i noies

- Conveni de col·laboració amb entitats especialitzades de l'àmbit en casos de noies víctimes de tràfic d'éssers humans
- Establiment d'un Protocol de coordinació amb Creu Roja
- Reforç dels Serveis socials bàsics en la detecció de joves emigrats sols
- Consolidació territorial del Servei de protecció d'Emergència
- Elaboració del Protocol per a l'atenció dels infants i els adolescents emigrats sols en matèria de salut
- Elaboració d'Informe mèdic de l'acollida
- Exploració psicològica als centres i serveis de protecció d'emergència (trastorn per estrès post-traumàtic, addiccions, ...)
- Millorar les vies de comunicació amb la família d'origen, per al manteniment de vincles
- Cribratge de joves refractaris als Centres d'Emergència
- Actualitzar el Registre Mena
- Elaboració de documentació des del centre:
 - Plantilla de declaració de Mossos d'Esquadra
 - Model d'entrevista d'acollida (servei de protecció d'emergència)
 - Model d'Informe proposta per a la derivació al Centre d'Emergència (servei de protecció d'emergència)
- Elaboració del document de Devolutiva tècnica, referent a l'Informe, i la Proposta de mesura
- Revisió del procediment de determinació de l'edat
- Actualitzar el protocol d'assessorament jurídic amb els diversos col·legis d'advocats de Catalunya per a la determinació de l'edat dels joves en el procediment administratiu de protecció
- Demanda d'agilitzar el procés d'obtenció del Número d'Identificació Policial (NIP) com a primer identificador dels infants atesos
- Elaboració, Seguiment i Avaluació de l'itinerari Individual, que inclou:
 - Carpeta personal
 - Projecte Educatiu Individual
 - Pla d'Emancipació"
- Creació d'un Centre Residencial d'Educació Intensiva (CREI)
- Creació d'un Centre Terapèutic
- Suport a la detecció, treball en medi obert i derivació de joves emigrats sols en dinàmica de carrer, especialment en la potenciació dels equips d'educadors de carrer
- Elaboració i difusió del protocol per a la Rebuda al Centre de 1^a Acollida
- Impuls d'un pla de xoc per fer la valoració de graus de discapacitat
- Elaboració d'un Full informatiu sobre els procediments de tramitació de documentació
- Establiment d'una pauta comuna i criteris de valoració per tal de valorar les necessitats d'alfabetització inicial en els Centres d'Emergència
- Elaboració d'una maleta educativa amb un compendi de cursos i serveis per a l'alfabetització i aprenentatge de la llengua catalana dintre dels centres
- Impuls del Servei de 1a Acollida

- Accions d'escolarització obligatòria, amb l'ampliació d'aules d'acollida en els municipis on s'estableixen menors de 16 anys
- Establiment d'una pauta per al diagnòstic del nivell educatiu que correspongui des dels centres de 1a acollida
- Detecció de necessitats educatives especials (logopèdia, ...)
- Determinació del mapa de necessitats educatives dels adolescents i joves emigrats sols, un cop determinat el mapa de centres de protecció
- Pla de reforç de l'aprenentatge de la llengua catalana en els centres d'emergència i 1a acollida
- Revisió i facilitació de l'accés a les escoles d'adults al territori dels joves emigrats sols
- Difusió del projecte de Voluntariat per la Llengua
- Foment de l'ús de les biblioteques públiques amb el Carnet de Biblioteques
- Foment d'activitats esportives
- Elaboració d'un projecte d'educació en el lleure inclusiu
- Extensió del Carnet Jove per als joves emigrats sols
- Recull i difusió de bones pràctiques d'inclusió social en els municipis
- Elaboració d'un pla de Benvinguda i intercanvi d'experiències als Albergos de Joventut
- Agilització dels tràmits per a l'obtenció de la Targeta d'Identificació Sanitària
- Agilització dels tràmits per a l'obtenció de la inscripció a la Seguretat Social
- Revisió de la necessitat d'atenció especialitzada dels Centres de Salut Mental Infantil-Juvenil (CSMIJ) per al cas dels joves emigrats
- Ampliació de les unitats transculturals dels hospitals públics
- Foment de la revisió dental dels joves
- Foment de la revisió oftalmològica dels joves
- Elaboració, difusió i aplicació del Projecte de Mentoria per als infants i joves emigrats sols
- Difusió del Programa de Famílies col·laboradores
- Accions de foment de l'acolliment familiar en família extensa
- Pla Pilot d'acollida familiar en família aliena, inspirat en el projecte NIDOS
- Accions pedagògiques entre els joves acollits en centres sobre la utilitat i beneficis dels projectes d'acolliment familiar
- Foment d'activitats de coneixement de l'entorn a cada centre
- Extensió en tots els centres del programa formatiu sobre radicalisme islàmic de Mossos d'Esquadra i DGAIA

LE.2



El repte d'aconseguir drets de ciutadania

Els objectius generals

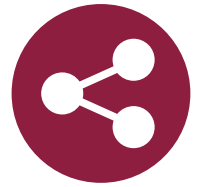
- Garantir un correcte procés d'emancipació
- Garantir la inclusió social

Les actuacions principals

- Incorporació de la figura del referent d'emancipació a tots els municipis on hi hagi centres que acullin els nois i noies emigrats sols
- Pla d'accions de Joventut per la inclusió i la participació dels joves emigrats sols
- Foment de l'escolarització post-obligatòria entre els joves emigrats sols
- Adaptació dels itineraris curriculars dels Programes de Formació i Inserció (PFI) al nivell formatiu dels nois i noies i als nínxols ocupacionals del municipi
- Expedició de certificats formatius després de cada mòdul o curs de formació realitzat pels joves
- Facilitació de la inscripció a les oficines del SOC per poder participar en els Programes Ocupacionals
- Reclamació al Govern de l'estat espanyol de les modificacions legislatives necessàries per a facilitar l'accés al mercat de treball dels joves emigrats sols
- Adequació del Programa de Noves Oportunitats a la realitat de les necessitats dels joves emigrats sols que viuen en els municipis
- Formació i acompanyament al personal tècnic i formatiu que intervé directament amb els joves menors sense referents familiars dels programes de noves oportunitats
- Anàlisi de l'accés dels nois i noies emigrats sols en d'altres Programes Ocupacionals del SOC per a joves
- Formació en emprenedoria col·lectiva
- Tallers de formació financera basada en principis ètics

- Elaboració d'un Programa marc de pisos d'autonomia
- Anàlisi de la viabilitat d'incloure el criteri d'extutelats a les taules d'emergència habitacional locals per accés als pisos socials
- Determinació d'un sistema de lloguer social de pisos per a joves en situació de vulnerabilitat
- Elaboració d'un projecte marc de foment de lloguer pisos per part d'entitats socials destinats a extutelats
- Creació d'un tauler d'anuncis virtual sobre demandes i ofertes per compartir pisos entre joves
- Ampliació de places habitacionals per a joves (>18) vulnerables, amb seguiment socioeducatiu i emocional
- Augment de les places de residència o pis per a joves (16-21) vinculats a programes d'inserció laboral
- Augment de les places de Servei d'Atenció Especialitzada al Jove (SAEJ)
- Augment dels pisos d'extutelats de més de 18 anys
- Elaboració d'un projecte marc de seguiment socioeducatiu i emocional dels joves > 18 que viuen emancipats
- Estudi de la modificació legislativa quant a la prestació de jovent extutelats

LE.3



La clau de volta: foment de la governança compartida

Els objectius generals

- Millorar la coordinació institucional i administrativa
- Potenciar la participació de tots els agents implicats

Les actuacions principals

- Reforç de la Taula institucional d'infants i joves emigrats sols com l'òrgan de coordinació, seguiment i actualització de l'Estratègia
- Difusió de les associacions d'extutelats i exMENA entre els nois i noies emigrats sols
- Participació en el Grup de treball MENA de l'Observatori estatal de la Infància
- Impuls de reunions bilaterals amb comunitats autònomes que acullen infants i joves emigrats sols
- Denúncia a la Unió Europea de la situació dels joves emigrats sols
- Participació en projectes europeus sobre infants i joves emigrats sols
- Anàlisi dels projectes d'acolliment familiar de joves emigrats sols que s'estan desenvolupant a Europa
- Elaboració de pautes per a la informació i valoració de les famílies que realitzin un acolliment familiar
- Actualització del Protocol entre els Mossos d'Esquadra i DGAIA
- Posada en marxa del Centre d'Atenció Immediata
- Elaboració de Protocols territorials de detecció, comunicació i seguiment dels casos
- Creació de Comissions Gestores de casos de l'àmbit local
- Elaboració de Protocols d'obertura de recursos amb municipis, entitats i institucions
- Elaboració d'un projecte integral d'habitatge i treball en l'àmbit agrari

LE.4



La millora del sistema d'atenció social com a punt de partida

Els objectius generals

- Reforçar el sistema públic d'atenció integral
- Sistematitzar el coneixement
- Posar en valor la tasca dels professionals
- Dissenyar i implementar tots els processos d'acollida amb la qualitat establerta
- Incorporar l'acompanyament educatiu, emocional i social en el disseny de tot procés d'acollida

Les actuacions principals

- Aprovació del Decret sobre l'atenció i actuació al voltant dels infants i joves emigrats sols
- Planificació territorial de la nova obertura de centres i places per atendre els infants i joves emigrats sols
- Elaboració d'un Mapa de recursos
- Adaptació dels projectes experimentals del Servei de Protecció d'Emergència i del Servei de Primera Acollida i Atenció Integral al Programa marc de centres de la DGAIA
- Elaboració de la instrucció de la DGAIA sobre el Protocol d'actuació per a l'atenció a adolescents i joves emigrats sols
- Estudi de la inclusió de criteris de valoració d'impacte, en forma d'incentius, orientats a fomentar l'emancipació dels joves emigrats sols
- Reforçament de les Oficines comarcals d'emancipació juvenil, per tot el territori
- Sistematització de les dades disponibles sobre els nois i noies emigrats sols
- Impuls de l'obertura de les dades disponibles sobre els joves emigrats sols per a facilitar el seu estudi
- Impuls de les activitats de formació i qualificació dels professionals, especialitzades en joves emigrats sols
- Creació d'un Grup de treball sobre la valoració dels professionals que treballen amb joves emigrats sols

LE.5



Els i les joves emigrats sols: una oportunitat de país

Els objectius generals

- Acció basada en la corresponsabilitat
- Accions preventives d'emigració i separació familiar
- Estendre una visió positiva del fenomen

Les actuacions principals

- Represa del Projecte Catalunya Marroc en l'àmbit de la infància i la joventut
- Elaboració d'un pla d'acció amb la resta de països d'origen per a la prevenció de noves arribades
- Impuls de l'homologació de les titulacions educatives amb els països d'origen
- Creació de xarxes en l'àmbit del treball juvenil a nivell mediterrani
- Foment dels projectes de cooperació amb els països d'origen dels joves emigrats sols
- Creació de xarxes en l'àmbit del treball juvenil a nivell mediterrani
- Participació en la Mediterranean New Chance Network (MedNC), xarxa mediterrània de centres de segona oportunitat
- Aprovació del Manifest "Una resposta de país"
- Posada en marxa de campanyes de sensibilització social al voltant de la visualització de la realitat dels nois i noies emigrats sols
- Creació d'un grup de treball sobre estigmatització dels joves
- Impuls d'una Xarxa de municipis acollidors
- Elaboració d'un projecte de foment del voluntariat i la participació dels infants i joves emigrats sols

- Introducció de la perspectiva dels infants i joves emigrats sols en el Pacte per a la Interculturalitat
- Promoure la visibilització de la diversitat en els mitjans públics
- Promoure la referència de persones d'origen cultural divers en l'administració pública
- Extensió de la xarxa d'antirumors als municipis
- Elaboració d'un Programa de referents juvenils contra el racisme i la discriminació als centres educatius
- Elaboració d'un Decàleg per l'enfocament de la informació dels infants i joves emigrats sols en els mitjans de comunicació
- Impuls de la participació activa en mitjans de comunicació dels joves emigrats sols
- Evitar la politització i l'ús electoral dels joves emigrats sols
- Actualització del Pacte per a la Infància

Implementació de l'estratègia

